

TÜBİTAK TEYDEB DESTEK KARAR YAZILARININ FİRMALARA BİLDİRİLMESİNE BAŞLANILDIĞINDAN, AR-GE, TASARIM, YENİLİK İLE SERİ ÜRETİM YATIRIMLARININ TAVAN YAPACAĞINI BEKLEMEKTEYİZ

Prof. Dr. Atila BAĞRIAÇIK

Ulusal ve Uluslar arası Ar-Ge ve Yenilik
Hibe Fonları Uygulayıcısı, Öğretim Üyesi
Sorumlu Ortak Baş Denetçi, YMM

www.abdanmerymm.com

abdanmer@gmail.com

27.04.2016

GİRİŞ

Bundan sonraki acil beklentimiz, Ar-Ge mevzuatındaki son değişikliklere ilişkin Yönetmeliğin bir an önce çıkarılması ile Tasarım merkezi, Rekabet öncesi işbirliği projesi vb yapısal konulara eğilmemiz olacaktır. Çünkü sektördeki gözlemlerimize göre KOBİ'ler biran önce Tasarım Merkezi kurmak istiyorlar.

– Sayın Bakan Işık'ın verimlilik haftasında ülkemiz için ortaya koyduğu şu tez çok önemlidir: “Önümüzdeki dönemde, iş dünyamızın iki temel konuya çok büyük hassasiyet göstermesi gerektiğine inanıyorum: Yeşil üretim ve Sanayi 4.0 devrimi...” İş yapma tarzımız ile rekabet algımızı küresel gerçekleri de göz önünde bulundurarak, sürdürülebilirlik ilkesi ile yeniden gözden geçirmeli, eski köye yeni adetler getirmeliyiz”

Kaynak link: <http://www.sanayi.gov.tr/NewsDetails.aspx?newsID=23320&lng=tr>

AR-GE VE SERİ ÜRETİM EYLEM PLANIMIZ HANGİ DESTEK PROGRAMLARINDAN OLUŞMALI?

1.KOSGEB KOBİGEL DESTEK PROGRAMI (6 Mayıs 2016 tarihinde müracaatı sona erecek)

NACE KODLARI

1.Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji KOBİ'lerinde Kapasite Geliştirme

-NACE REV 2. Sınıflamasına göre;

- **Yüksek Teknoloji;**

21- Temel Eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı

26- Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı

30.3- Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinaların imalatı

- **Orta-Yüksek Teknoloji;**

20- Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı

25.4- Silah ve mühimmat (cephane) imalatı

27- Elektrikli Teçhizat İmalatı

28- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı

29- Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı

30.2- Demiryolu lokomotifleri ve vagonlarının imalatı

30.4- Askeri savaş araçlarının imalatı

30.9- Başka yerde sınıflandırılmamış ulaşım araçlarının imalatı

32.5- Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı.

-Örneğin bu listede bizler daha çok 28 kodundaki makine imalatı konusunda hizmet vermekteyiz.

-Proje Başvuru Tarihleri 1 Nisan – 6 Mayıs 2016.

-Alt açılımlar olarak proje konuları:

- İmalat kapasitesinin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılmasına yönelik projeler,

- Milli imkân ve kabiliyetler ile üretimi mevcut olmayan veya sınırlı olan ürünlerin geliştirilmesi ve üretilmesine yönelik projeler,
- Ürünün katma değerini arttırmaya yönelik geliştirme ve ürün çeşitlendirme faaliyetlerini içeren projeler,
- İmalat süreçlerini iyileştirme ve ürün kalitesinde sürekliliği sağlama amacıyla; ölçüm, kontrol vb. altyapının oluşturulması veya güçlendirilmesine yönelik projeler,
- Tasarım ve ürün geliştirme yetkinliklerinin artırılmasına yönelik projeler,
- Geri dönüşüm/geri kazanım ve toplama/ayırma faaliyetlerine yönelik projeler,
- Nitelikli iş gücünün geliştirilmesi ve artırılmasına yönelik projeler,
- Markalaşma ve Kurumsallaşmanın geliştirilmesine yönelik projeler,
- İhracata başlama veya ihracatın artırılmasına yönelik projeler.

-Proje süresi en az 6 ay ve en fazla 12 ay olup, proje çıktısının bir an önce piyasaya çıkıp, pazarın rekabet şartlarını etkilemesi istenmektedir.

-KOBİ'ler daha çok hibe istediklerinden üst limitler:

Personelde 150.000 TL'ye kadar.

Test, analiz, kontrol-muayene ve kalibrasyona yönelik Makine-Teçhizat alımları 100.000 TL'ye kadar,

Yazılımda 150.000 TL'ye kadar

Hizmet alımlarında 150.000 TL'ye kadar,

diğer giderlerde 50.000 TL'e kadar,

ANCAK TOPLAMDA EN FAZLA Geri Ödemesiz 300.000 TL,

Geri ödemeli 500.000 TL olmaktadır.

– Destekleme oranı:

- 1.ve 2. Bölgelerde % 60, 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde % 80 oranlarında desteklenir. [1, 2, 3, 4, 5 ve 6.Bölgeler hakkında bilgi almak için tıklayınız. \(19/06/2012 tarihli ve 28328 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı\).](#)
- Makine-Teçhizat giderleri için; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 13.09.2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan SGM 2014 /35 Sayılı Yerli Malı Tebliğine uygun olarak alınmış yerli malı belgesi ile tevsik edilmesi durumunda destek oranlarına % 15 ilave edilir.

Başvuracak KOBİ'lerin en az 3 yıldır faaliyette olup,2014-2015 yıllarında en az 300.000 TL net satış hasılatı, en az ortalama 3 çalışan ve en az bir yılda faaliyet karı elde etmesi gerekiyor.

2.TÜBİTAK TEYDEB'E AR-GE PROJESİ VERMEK

1507 destek programına 500.000 TL'ye kadar üst limitli 3 tekli proje(ya da ortaklı projelerde 2 ortaklı, 3 tekli olmak üzere 5 proje)hakkını TÜBİTAK-TEYDEB'e vererek proje maliyetinin %75'ine kadar hibe alabilmekte, ayrıca proje onayından sonraki dönemde projede görev alan personeller için projedeki süresine yani adam /ay oranına göre % 80 stopaj desteği, SGK işveren payının yarısının istisna edilmesi ile kurum **vergi** matrahından indirilmek üzere % 100 Ar-Ge indirimi sağlamaktadır. 5 projeden sonra üst limitli proje adedi sınırlaması olmayan destek oranı % 40-60 bandında değişen 1501 destek programına başvurmak.

HEDEFLER:

– Her an onaylanmış 3 adet TEYDEB Ar-Ge projesini yürütmekte olmak.

-TEYDEB projelerini Tasarım Merkezi kurulumuyla bütünleştirmek.

-Bağ-kurlu ya da sigortalı firma sahiplerine ar-ge projelerinde alacakları görevler ile ilgili olarak maaş bağlamak.

– Mühendis maaşlarının ödenmesinin garantisi olarak her ay ar-ge vermek.

– Her ar-ge projesinde fikir sahibi personele 7500 TL ödül sağlamak.

– Projede görev alan personel için SGK işveren payı desteği ile Gelir vergisi stopaj istisnasından yararlanmak,% 100 oranında ar-ge harcamalarını vergi matrahından indirmek.

-Tamamlanan projeler için başarı belgeleri olarak, Endüstriyel uygulama, Teknoyatırım, Teknopazarlama, 5.Bölge Yatırım Teşvik Belgesi vb destekleri için hazırlıklar yapmak.

3. KOSGEB AR-GE VE İNOVASYON DESTEK PROGRAMI

Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri için üst limiti 150 bin TL olan hibe desteği alınır.

4. KOSGEB ENDÜSTRİYEL UYGULAMA DESTEK PROGRAMI

KOSGEB ya da TÜBİTAK ürün yenilik projelerinin biri başarı ile tamamlanır ise, tamamlandığı tarihten itibaren 1 (bir) yıl içinde bu programa başvurarak, seri üretim için standart makine alımı için **geri ödemesiz hibe olarak 150.000 (yüz elli bin) TL üst limitli destek alınır.**

5. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ TEKNOYATIRIM DESTEK PROGRAMI

29 Nisan 2014 tarihinde ilgili Bakanlığı'nın yayınlanan yönetmeliğinde, KOSGEB ve TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve Yenilik projeleri verilip onaylanarak tamamlanırsa, prototipi yapılan ürün yada yazılım Bakanlık tarafından ilan edilen ÖNCELİKLİ TEKNOLOJİK ALANLAR LİSTESİNDEKİ NACE KODLARINA GİRİYORSA, seri üretimine geçişinde yılda iki –üç defa açıklanan çağrılara başvurulup, onaylanırsa aşağıdaki desteklerden yararlanılmaktadır:

DESTEKLER

A) Makine, Teçhizat desteği

– Mikro, Küçük ölçekli KOBİ'lere seri üretim için gerekli olan yatırım tutarının %40'lık bölümünü 5 milyon TL.'ye kadar hibe olarak veriliyor.

– Orta ölçekli KOBİ'lerde ilgili oran %30 ve en fazla 4 milyon TL.

Not: Yatırım projesine konu satın alınacak makine ve teçhizatın, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 63 üncü maddesi kapsamında Bakanlıkça hazırlanan usul ve esaslara uygun olarak alınmış Odalardan alınmış **yerli malı belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, belirtilen oranlara 10 puan daha ilave edilir.** Başka bir deyişle yukarıdaki oranlar ithal ve yerli malı belgesiz yerli makine ve teçhizat alımlarında geçerli olup, Yerli Malı Belgesi'ne sahip Türkiye'deki makine ve teçhizat üreticilerinden veya tedarikçilerinden satın alınması halinde % 10'ar puan ilave edilir.

B) Kredi faiz desteği

– Küçük ve Orta Ölçekli KOBİ'ler için en az 1 yıl vadeli 10 milyon TL.'ye kadar faizsiz yatırım kredisi imkanı sağlanmaktadır.

C) İşletme gideri desteği

– Küçük işletmelere Yatırım tamamlandıktan sonraki 1 yıl için üretim için gerekli olan enerji, personel ve kira giderinin %75'i hibe olarak ödeniyor. Hibeli ve kredili desteklerin toplamı 10 milyon TL'yi geçemez.

NOT: Firmalar makine teçhizat desteği için ya aşağıda açıklanan Ekonomi Bakanlığının 5. Bölge destek Programına ya da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bu programına başvurabilir. **Aynı makine/teçhizat yatırımı için iki programa aynı anda başvuramaz.**

6. PATENT YA DA FAYDALI MODEL BAŞVURUSU

TÜBİTAK'a ar-ge projesi verme aşamasında Türk Patent Enstitüsü'ne incelemeli patent ya da olumlu raporlu faydalı model başvurusu yapılarak, seri üretime geçilmesi ile elde edilecek gelirin koruma süresi olan boyunca % 50 kurumlar vergisi istisnası yararlanacaktır.

7. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ TASARIM MERKEZİ

1 Mart 2016 tarihindeki Yeni düzenleme ile Bakanlar Kurulu'nun belirleyeceği yazılım, ilaç ve tıbbi cihaz, tarım, gıda, biyoteknoloji, elektronik vb alanların spesifik ve katma değeri yüksek alanlarda Ar-Ge merkezindeki teknik personel sayısı 30 dan 15'e inmektedir. Tasarım merkezlerinde ise tasarımcı ve teknisyen tam zamanlı 10 personel gerekiyor. Her iki merkezde de temel bilimlerden fizik, kimya, biyoloji ve matematik bölümlerinden mezun olanlardan teknik ya da tasarımcı sayısının % 10'nunu geçmemek üzere istihdamı halinde 2 yıl süre ile asgari ücrete tekabül eden kısım Bakanlıkça firmaya hibe olarak verilecektir. Merkezlerde Kısmi ve tam zamanlı üniversite hocaları görevlendirilebilecek, döner sermaye yöntemi ile hocalardan hizmet alınması halinde kesilen faturanın gelir vergisi ve damga vergisi dışında fatura bedelinin % 85'i hocaya verilecek. Merkez personelleri Ar-Ge projesi ile ilgili olarak üretim hattında ya da firma dışında geçirecekleri süreler Bakanlığın belirleyeceği kriterlere uyması halinde teşviklerden kısıntıya gidilmeyecektir.

– İstihdam edilen personele uygulanılacak olan gelir vergisi stopaj istisnası doktorahılar için %95, yüksek lisanslar için %90 olmak üzere arttırılmış diğerleri için %80'de sabit tutulmuştur.

– Merkezlerde yabancı uyruklu nitelikli personelin istihdamında izin müessesesi işlemleri en aza indiriliyor.

– Ar-Ge ve Tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların sadece yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından indirim olarak dikkate alınabilir. Özellikle bu hüküm beyaz eşya, mutfak eşyaları, otomotiv gibi markalara çalışan OEM firmaları için büyük avantajdır

8. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ TEKNOTANITIM VE PAZARLAMA DESTEK PROGRAMI

TÜBİTAK ya da KOSGEB’den Ar-Ge ve yenilik projesi tamamlanarak prototipi oluşan yeni ürünün yurt içi tanıtımı ve pazarlama faaliyetinin 25.000 TL’ye kadar, yurt dışı tanıtımı ve pazarlama faaliyeti için 50.000 TL’ye kadar faaliyet sayısına bakılmaksızın bir yıllık süre içinde fuara katılım, seyahat, reklam, ürün kataloğu vb. giderler hibe desteği verilir.

9. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ TEKNOLOJİK ÜRÜN DENEYİM BELGESİ

TUBİTAK, KOSGEB Ar-Ge ve Yenilik projeleri ile prototipi tamamlanıp seri üretime geçen ürünlerin Sanayi Bakanlığı’nın her yıl Ocak ayında yayınlayacağı listede yer alıp bu ürünler için “Teknolojik Ürün Deneyim Belgesi” alınması halinde Kamu İhale alımlarında teklif %15 pahalı olsa bile tercih edilme zorunluluğu getirilmiştir.

10. EKONOMİ BAKANLIĞI’NIN 5.BÖLGE YATIRIM TEŞVİK BELGESİ DESTEKLERİ

TÜBİTAK VE KOSGEB AR-GE projelerinin tamamlanmasından sonra bu kurumlardan alınacak yatırımın tamamlandığına dair bir yazı ile, ilgili sanayi odasına ya da Ekonomi Bakanlığına başvurularak örneğin İstanbul ya da Bursa’da asgari 1 milyon TL meblağlı arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamından oluşan sabit yatırım tutarı için yatırım teşvik belgesi alınarak, **HER YER 5. BÖLGE SLOGANI** ile ; – **KDV istisnası, Gümrük vergisi muafiyeti, Faiz desteği, Sigorta primi işveren hissesi desteği, Vergi indirimi, Yatırım yeri tahsisinden yararlanır.**

ÖRNEKLERLE DETAYLI AÇIKLAMALAR:

İstanbul’da yada Bursa’da sabit yatırım tutarı en az 1 milyon TL oluyor. **Sabit yatırım tutarı:** Bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamıdır.

– **Gümrük vergisi muafiyeti:** Üçüncü ülkelerden makine ithalatlarında.

– **KDV istisnası.**

– **Faiz desteği:** Bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yetmişine kadar olan kısmı için ödenecek faizin, Türk Lirası cinsi kredilerde beş puanı, döviz kredileri ve dövizle endeksli kredilerde iki puanı Ekonomi Bakanlığınca toplam tutarı yedi yüz bin Türk Lirasını geçmemek üzere karşılanır.

– **Sigorta primi işveren hissesi desteği:** Yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla ilave edilen, istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlık bütçesinden 6-7 yıl süre ile toplam sigorta desteğinin sabit yatırım tutarına oranı % 35’e ulaşınca kadar karşılanır.

– **Yatırım yeri tahsisi:** Desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir.

– **Vergi indirimi:** Gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi, %30 yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar % 70 indirimli olarak uygulanır. Konunun anlaşılması için aşağıda İstanbul ili için bir örnek yer almaktadır.

İl: XXXXX

Yatırım Tutarı: 1.000.000TL

Yatırıma Başlama/Yatırıma Bitirme Tarihi: 01.10.2013 /30.09.2015

Yatırıma Katkı Oranı: %30

Kurumlar vergisi indirim oranı: %70

2015 yılındaki kurum kazancı: 100.000 TL

Hesaplamalar:

Yatırıma Katkı Tutarı: 300.000 (1.000.000X0,30) TL

2015 yılı için Hesaplanan Kurumlar Vergisi:100.000×0.20=20.000 TL

Hesaplanan indirimli Kurumlar Vergisi:100.000X0.20X0.30=6.000 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Kurumlar Vergisi: 20.000- 6.000 =14.000 TL

Bu durumda indirimli oran nedeniyle tahsilinden vazgeçilen yukarıdaki 14.000 TL’lik vergi, 300.000 TL’ye ulaşınca kadar firma indirimli kurumlar vergisinden yararlanır.

(Kaynak:Ekonomi Bakanlığı,Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında devlet destekleri,Adım adım uygulama rehberi).

Not 1: Görüldüğü gibi yatırım teşvikinde örneğin 1. Bölge desteği sadece KDV istisnası ve 3. Ülkelerden makine ve teçhizat ithalatında gümrük vergisi muafiyeti sağlarken yani yatırım teşvik proje maliyetinin %20

si kadar teşvik sağlarken, yukarıdaki 5. Bölge destekleri ile bizim hesaplamalarımıza göre bu oran %50'nin üzerine çıkabilmektedir.

Not 2: Firmalar makine teçhizat desteği için ya Ekonomi Bakanlığının 5. Bölge Destek Programına ya da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bu programına başvurabilir. **Aynı makine/teçhizat yatırımı için iki programa aynı anda başvuramaz.**

11. REKABET ÖNCESİ İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

5746 sayılı Ar-Ge Kanunun 2/d maddesi ile gündeme gelen “Rekabet öncesi işbirliği projeleri”: Birden fazla kuruluşun; ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine yönelik olarak yapılan işbirliği anlaşması kapsamındaki bilimsel ve teknolojik niteliği olan projeleri”dir diye tanımlanmıştır.

İŞBİRLİĞİ TÜRLERİ

Bizim düşüncemize göre kuruluşlar arasındaki işbirliği projeleri yatay(horizantal) ya da dikey(vertikal) bazda yapılabilir.

– Yatay işbirliğine örnek; yüzey kaplama sektörüne hizmet veren firmaların dış ortamda bulunan bina dış yüzey yapı elemanları için korozyona dayanıklı kaplama geliştirilmesinde bir laboratuvar kurulması söz konusu olduğunda aşağıdaki test ve deneyler için aşağıdaki ekipman ihtiyacı karşılanabilir.

(Yoğunluk Testi: Piknometre, Konsantrasyon ölçümü: Refraktometre, Çinko Tayini, Sodyum Hidroksit Tayini, Sodyum Karbonat Testi, Demir tayini, Kobalt Tayini, 8.Krom +3 Tayini, RoHS Testi, Parlaklık Ölçüm Testi, Çinko Dağılım Oranı Testi, Kaplama kalınlığı testi, Görünüm kontrolü, Nitrat iyonu testi, Tuz testi).

– Dikey işbirliğine örnek; yeni tip ekmek geliştirebilecek pilot tesis verilebilir. Üniversitenin gıda ve/veya gıda makinaları bölümü, buğday tohumu geliştiren firma, gıda tünel tip fırınları geliştiren firma, karıştırıcı geliştiren birkaç tedarikçi ve ana sanayi firması ortak bir pilot tesis kurarak malzeme, ürün, makine veya proses geliştirebilirler.

DESTEKLER

Bakanlığın sunumunda;

İŞLEYİŞİ

İşbirliğine girecek olan kuruluşlar bir araya gelerek Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına(BTS) bir proje sunarlar. Bu projenin Ar-Ge olup olmadığı hususu sanıyorum TÜBİTAK'a sorularak kanıtlanır.

Onaylandığında ortak bir banka hesabı açılarak, kuruluşlar vaad ettikleri bedelleri hesaba yatırır, bu iş ve oluşa yukarıdaki resimdeki teşvikler uygulanır. Bakanlık'tan % 50 hibe verilecek olması büyük avantaj. Ayrıca kuruluşlar katkıları oranında da teşviklerden yararlanacak.

Bu proje ile sektörlerin, MAKİNE İMALATÇILARININ ortak ihtiyacı olan test platformları oluşturularak hem katma değerli ürünler üretilip hız artacak, döviz tasarrufu sağlanacak hem de dışa olan bağımlılığımız kalkacaktır. Dikey işbirliği projeleri ile yeni teknolojik ürünlerin prototipi pilot tesisler kurularak gerçekleştirilecek, buradan elde edilen deneyimle kuruluşlar kendi bünyelerinde seri üretime geçebileceklerdir. Bu süreçle kuruluşlar arasında rekabet içinde işbirliği kültürü gelişecektir.

GEORGE BERNARD SHAW'dan Ar-Ge sözleri:

-Siz varolan şeyleri görür ve şöyle dersiniz: Neden? Oysa ben olmayan şeyleri hayal eder ve derim ki: Neden olmasın?

– Gençken yaptığım on şeyden dokuzunun başarısızlıkla sonuçlandığını gördüm. Başarısız olmak istemiyordum onun için ben de on kat daha fazla çalıştım.

-Benim en iyi dostum terzimdir. Çünkü ne zaman beni görse, derhal o andaki ölçülerimi alır. Oysa bütün öteki tanıdıklarım, benim hala eskisi gibi olduğumu düşünürler.

– İnsanın kendini berbat hissetmesi, mutlu olup olmadığına önem verecek kadar boş zamanı olmasından ileri gelir.

-Fakir olmak bir günahtır.

– İnsanlar kendi durumlarıyla ilgili olarak her zaman koşulları suçlar. Ben koşullara inanmam. Bu dünyada yol alan kişiler, ayağa kalkıp istedikleri koşulları arayan ve bulamadıklarında yaratan insanlardır.